

ความต้องการสมรรถนะแรงงานด้านโลจิสติกส์ภาคอุตสาหกรรมเป้าหมาย
ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

COMPETENCY OF LOGISTICS MANPOWER DEMAND IN EASTERN ECONOMIC
CORRIDOR (EEC)

ภัค วีระเสถียร¹ และกมลชนก สุทธิวาทนฤพุฒิ²

Pak Veerastien and Kamonchanok Suthiwartnarueput

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถนะที่ผู้ประกอบการคาดหวังในแรงงานด้านโลจิสติกส์และแนวทางพัฒนาสมรรถนะของแรงงานในระดับอนุปริญญา- ปริญญาเอก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปวส. และระดับประถมศึกษา ในภาคอุตสาหกรรมเป้าหมาย (10 S – curve) ในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) โดยการเก็บแบบสอบถามเปรียบเทียบระหว่างระดับสมรรถนะแรงงานในปัจจุบัน (ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ) กับระดับความคาดหวังของผู้ประกอบการ ผู้ตอบแบบสอบถามคือผู้ประกอบการจำนวน 300 ราย จากฐานข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปี 2562 ประกอบไปด้วย ผู้ให้บริการขนส่งทางอากาศและโลจิสติกส์ บริการขนส่งพัสดุไปรษณีย์และกลุ่มยานยนต์และชิ้นส่วน ทำการวิเคราะห์ช่องว่างระหว่างสมรรถนะแรงงานกับความคาดหวังของผู้ประกอบการด้วยเครื่องมือทางสถิติ และสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการจำนวน 5 ราย เพื่อหาข้อเสนอในการปรับปรุงประสิทธิภาพของแรงงานให้ตรงตามความต้องการของผู้ประกอบการต่อไป

ผลการศึกษาพบว่าสมรรถนะของแรงงานด้านโลจิสติกส์ ของแรงงานทั้ง 3 ระดับการศึกษา มีคะแนนต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการในทุก ๆ ด้าน โดยแรงงานระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปวส.มีระดับสมรรถนะโดยรวมต่ำกว่าความคาดหวังมากที่สุด รองลงมาคือระดับอนุปริญญา-ปริญญาเอก และระดับประถมศึกษาตามลำดับ นอกจากนี้ยังพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์คือสมรรถนะที่ผู้ประกอบการให้ความคาดหวังมากที่สุดสำหรับแรงงานด้านโลจิสติกส์ในทุกระดับการศึกษา โดยเฉพาะด้านความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ความมีวินัยและการตรงต่อเวลา เนื่องจากคุณลักษณะคือนิสัยการทำงานและการดำเนินชีวิตซึ่งเป็นพื้นฐานแห่งความสำเร็จ

คำสำคัญ : สมรรถนะของแรงงาน, ความคาดหวังของผู้ประกอบการ, แรงงานด้านโลจิสติกส์

¹ นิสิตปริญญาเอกหลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์และโซ่อุปทาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

E-mail: pakveerastien@gmail.com

² ศาสตราจารย์ ดร. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

* Manuscript received July 11, 2020; revised August 21, 2020 and accepted September 22, 2020

Abstract

This research studies entrepreneur's expectation regarding the competency of labor in the logistics sector of the 10 targeted S-Curve industries in the Eastern Economic Corridor (EEC), towards three education groups; diploma to PhD degree, secondary school to high vocational certificate, and primary school. A questionnaire was conducted by gathering data and making comparison between the entrepreneur's expectation and the competency levels - knowledge, skills and characteristics - of labor in present day. Questionnaire survey that covered 300 entrepreneurs were conducted referred from the list of companies database of The Board of Investment of Thailand (BOI) in 2019, ranging from air freight service provider, logistics, express shipping service to automotive and auto parts supplier. Through statistical analysis, the comparison outcome reflects the gap between the labor competency and entrepreneur's expectation. Moreover, this study also includes the in-depth interviews of 5 entrepreneurs, aiming to find their expectations towards the improvement of labor competency.

The findings of the study have shown that the logistics labor competency scores are lower than the entrepreneur's expectation in all aspects. Particularly, the secondary school to vocational certificate group has the lowest competency score as comparing to the expectation, followed by the diploma to Ph.D. group, and the primary group respectively. Besides, the desired characteristics of the logistic labor such as honesty, responsibility, discipline and punctuality are the most expected competency from all education groups, since these characteristics are the fundamental of success in work and personal life.

Keywords : Competency of Labor, Entrepreneur's Expectation , Logistics Labor

ที่มาและความสำคัญ

โลกในปัจจุบันการค้าการลงทุนมีการแข่งขันที่สูงมาก เนื่องจากการค้าเสรีและเทคโนโลยีการติดต่อสื่อสารที่ก้าวหน้า ดังนั้นภาคธุรกิจต่างๆจึงต้องพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของตนในการบริหารจัดการและการตอบสนองความต้องการของลูกค้าให้มีประสิทธิภาพเหนือคู่แข่ง โดยเฉพาะในด้านการบริหารเวลา การลดต้นทุน และการสร้างมูลค่าเพิ่ม ดังนั้นกิจกรรมด้านโลจิสติกส์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เพราะกิจกรรมการผลิตสินค้าและบริการล้วนเกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ทั้งสิ้น การจัดการด้านโลจิสติกส์ที่ดีจะช่วยลดต้นทุนในการดำเนินงานให้ต่ำลง และสามารถบริหารเวลาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยเหตุนี้ระบบโลจิสติกส์จึงมีบทบาทมากในการแข่งขันทางการค้าในปัจจุบัน

ปัจจุบันประเทศไทยมีนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศโดยการดึงดูดการลงทุนจากนักลงทุนทั้งประเทศไทยและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันและการเจริญเติบโตเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้กำหนด 10 S - curve อุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งไม่เพียงเป็นการยกระดับจากอุตสาหกรรมเดิมที่ใช้แรงงานเข้มข้นในการผลิตสินค้าขั้นต้นหรือ

วัตถุดิบเท่านั้น แต่เป็นอุตสาหกรรมที่มีนวัตกรรมที่ทันสมัย สามารถยกระดับจากอุตสาหกรรมที่ผลิตสินค้าและบริการขั้นต้นเป็นอุตสาหกรรมผลิตสินค้าขั้นกลางและขั้นสูงได้ นอกจากนี้รัฐบาลจึงได้กำหนดเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งครอบคลุม 3 จังหวัดได้แก่ ชลบุรี ระยอง และฉะเชิงเทรา ทั้งนี้ นโยบายการเสริมสร้างการลงทุนภายในประเทศดังกล่าวจะสัมฤทธิ์ผลได้ สิ่งหนึ่งที่สำคัญและขาดไม่ได้เลยคือความพร้อมในด้านโลจิสติกส์

ในกระบวนการผลิตสินค้าและบริการตั้งแต่เริ่มจากการผลิตวัตถุดิบจนถึงการส่งมอบสินค้าให้แก่ลูกค้าส่วนแล้วแต่เกี่ยวข้องกับระบบโลจิสติกส์ทั้งสิ้น ดังนั้นหากพัฒนาระบบโลจิสติกส์ภายในประเทศให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพก็จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ แต่การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ให้มีประสิทธิภาพนั้นสิ่งหนึ่งที่สำคัญมากนอกเหนือจากเทคโนโลยีคือการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ให้มีความพร้อม เพราะหากขาดความพร้อมด้านกำลังคนแล้ว การพัฒนาประสิทธิภาพของกระบวนการต่างๆย่อมประสบผลสำเร็จได้ยาก เนื่องจากขาดคนที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการขับเคลื่อน ดังนั้นการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ย่อมต้องขับเคลื่อนด้วยกำลังคนที่มีศักยภาพ สามารถตอบโจทย์การพัฒนาขององค์กรหรือประเทศได้

แรงงานด้านโลจิสติกส์ที่ดีต้องมีสมรรถนะด้านความรู้ ทักษะและคุณลักษณะที่เหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการศึกษาหาสมรรถนะทั้ง 3 ด้านที่ผู้ประกอบการคาดหวังสำหรับแรงงานด้านโลจิสติกส์ที่จบการศึกษาระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น-ปวส. และอนุปริญญา-ปริญญาเอก เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาสมรรถนะแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการในปัจจุบันและอนาคตอันใกล้

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะที่ผู้ประกอบการคาดหวังในแรงงานด้านโลจิสติกส์ในระดับอนุปริญญา-ปริญญาเอก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปวส. และระดับประถมศึกษา
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระดับสมรรถนะของแรงงานด้านโลจิสติกส์ในปัจจุบันกับระดับความคาดหวังของผู้ประกอบการ
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางพัฒนาสมรรถนะของแรงงานให้มีประสิทธิภาพ และมีคุณสมบัติตอบโจทย์ความต้องการของผู้ประกอบการ

ขอบเขตงานวิจัย

1. ศึกษาข้อมูลความต้องการแรงงานด้านโลจิสติกส์ของแรงงานที่จบการศึกษาในระดับอนุปริญญา - ปริญญาเอก ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ปวส. และระดับประถมศึกษาของภาคอุตสาหกรรม 10 s – curve ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC)
2. ใช้จำนวนประชากรจากฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนปี 2562
3. ศึกษาสมรรถนะซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ตามนิยามของสำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาคอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 S – curve

ภาคอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 S – curve คืออุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีศักยภาพจะเป็นปัจจัยขับเคลื่อนเศรษฐกิจ (New - Growth Engine) ของประเทศไทย และสามารถเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้สูงขึ้น โดยสามารถแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ 5 อุตสาหกรรมเดิม (First S-Curve) อันได้แก่ อุตสาหกรรมยานยนต์แห่งอนาคต อุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ อุตสาหกรรมการเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ อุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร อุตสาหกรรมท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นต้น 5 อุตสาหกรรมใหม่ (New S-Curve) เพื่อเป็นแรงขับเคลื่อนใหม่ให้กับเศรษฐกิจไทยได้แก่ อุตสาหกรรมหุ่นยนต์ อุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ อุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร อุตสาหกรรมเชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ อุตสาหกรรมดิจิทัล (สำนักคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2562)

โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC)

โครงการเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) หรือที่เรียกว่า อีสเทิร์นชิบอร์ด เป็นโครงการพัฒนาพื้นที่โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต่อยอดการพัฒนาพื้นที่ชายฝั่งทะเลตะวันออก ตามนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภาคการผลิตและภาคบริการ บนฐานของเทคโนโลยีสมัยใหม่และนวัตกรรมโดยการพัฒนาใน 12 อุตสาหกรรมเป้าหมาย โครงการ อีอีซี มุ่งเน้นการพัฒนาพื้นที่ 3 จังหวัดในภาคตะวันออก ได้แก่ ระยอง ชลบุรี และฉะเชิงเทรา แผนการพัฒนาอีอีซีเล็งเห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาพื้นที่ ทั้งทางกายภาพและทางสังคม เพื่อเป็นการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ (สำนักคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก, 2562)

สมรรถนะ (Competency)

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกได้กำหนดนิยามของสมรรถนะว่าเป็น “คุณลักษณะเชิงพฤติกรรมที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ ที่ทำให้บุคคลสามารถสร้างผลงานได้โดดเด่นกว่าเพื่อนร่วมงานอื่น ๆ ในองค์กร กล่าวคือ การที่บุคคลจะแสดงสมรรถนะใดสมรรถนะหนึ่งได้ มักจะต้องมีองค์ประกอบของทั้งความรู้ ทักษะ/ความสามารถ และคุณลักษณะอื่นๆ ตัวอย่างเช่น สมรรถนะการบริการที่ดี ซึ่งอธิบายว่า “สามารถให้บริการที่ผู้รับบริการต้องการได้”

หลักการสมรรถนะที่กล่าวมานี้ริเริ่มโดย ศาสตราจารย์ David C. McClelland ศาสตราจารย์ด้านจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัย Harvard ได้เสนอแนวคิดเรื่องสมรรถนะสามารถอธิบายด้วยโมเดลภูเขาน้ำแข็ง (Iceberg Model) ซึ่งอธิบายว่า ความแตกต่างระหว่างบุคคลเปรียบเทียบกับภูเขาน้ำแข็ง โดยมีส่วนที่เห็นได้ง่าย และพัฒนาได้ง่าย คือส่วนที่ลอยอยู่เหนือน้ำ นั่นคือองค์ความรู้ และทักษะต่างๆ ที่บุคคลมีอยู่ ซึ่งส่วนใหญ่มองเห็นได้ยากอยู่ใต้น้ำได้แก่ แรงจูงใจ อุปนิสัย ภาวะลักษณะภายในและบทบาทที่แสดงออกต่อสังคม ซึ่งเป็นส่วนที่พัฒนาได้ยาก (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน, 2548, หน้า 1-3)

ที่ผ่านมาได้มีนักวิจัยหลายท่านได้ทำการศึกษาสมรรถนะแรงงานไว้อย่างน่าสนใจหลายรูปแบบ มีดังนี้ อังสุธร เกื่อนนาดี ได้ศึกษาการวิเคราะห์ความต้องการแรงงานในเชิงคุณภาพของสถานประกอบการอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรีเมื่อมีการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน พบว่าแรงงานกลุ่มมีฝีมือมีช่องว่างสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศมากที่สุด กลุ่มแรงงานกึ่งฝีมือมีช่องว่างสมรรถนะด้านคอมพิวเตอร์มากที่สุด ส่วนกลุ่มแรงงานไร้ฝีมือพบว่า มีช่องว่างสมรรถนะด้านภาษาต่างประเทศมากที่สุด (อังสุธร เกื่อนนาดี, 2559, หน้า 34-49) สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้ศึกษาช่องว่างของทักษะแรงงานไทยในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (พ.ศ. 2561-2570) พบว่า แรงงานมีอัตราการขาดทักษะด้านความรู้ในด้านกฎหมายและกฎระเบียบในวิชาชีพค่อนข้างสูง รองลงมาคือ ทักษะด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านธุรกิจ และทักษะความรู้ความเข้าใจในสายอาชีพ ตามลำดับ ในขณะที่ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่มีช่องว่างน้อยที่สุด (สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2561, หน้า 13-14) นอกจากนี้ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ ได้ศึกษาการสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพแรงงานไทยในอุตสาหกรรมการผลิตไทย พบว่าในอุตสาหกรรมการผลิตไทยในช่วงปี 2535 – 2557 เกิดการขาดแรงงานในระดับการศึกษาต่ำและระดับอาชีวศึกษาที่มีคุณสมบัติตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน แรงงานขาดทักษะที่จำเป็นได้แก่ ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ การคิดวิเคราะห์ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อีกทั้งแรงงานยังขาด “นิสัยอุตสาหกรรม” ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำงานในภาคอุตสาหกรรมได้แก่ ความซื่อสัตย์ ความรับผิดชอบ ความขยัน อดทน และความมีระเบียบวินัย (ธัญญลักษณ์ วีระสมบัติ, 2561, หน้า 8-22) ศาสตราจารย์ ดร. เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ ได้ศึกษาโครงการทักษะแรงงานไทยในอนาคตที่พึงประสงค์ พบว่า การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของไทยจำเป็นต้องเน้นในเชิงคุณภาพมากกว่าในเชิงปริมาณ อีกทั้งจำเป็นต้องเน้นการปรับปรุงด้านการบริหารและกระบวนการศึกษา โดยเฉพาะในส่วนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ตลอด ทักษะแรงงานไทยในอนาคตที่พึงประสงค์จะเกี่ยวข้องกับด้านคุณสมบัติแรงงานเป็นส่วนใหญ่ โดยมีจุดเน้นที่เทคนิคที่เหมาะสมกับวิชาชีพทักษะในการบริหารจัดการ และทักษะทางภาษา (เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ, 2546, หน้า 50-56)

ระเบียบวิธีการวิจัย

การศึกษารุ่นนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire Survey) และการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดแนวทางการศึกษา ดังนี้

1. การสำรวจด้วยแบบสอบถาม (Questionnaire Survey)

1.1 การกำหนดประชากร: ประชากร 300 บริษัทโดยยึดตามจำนวนบริษัทที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนประมาณ 300 บริษัทต่อปีจากข้อมูลสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน ซึ่งได้รับการตอบกลับมา 143 บริษัท

1.2 การสร้างแบบสอบถาม: ใช้แบบสอบถามลิเกิร์ตสเกล กำหนดเกณฑ์การให้คะแนน 1-5 คะแนน โดยใช้หลัก สมรรถนะ (Competency) (David C. McClelland) ซึ่งประกอบไปด้วย ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และคุณลักษณะ (Attributes) โดยใช้ต้นแบบสอบถามจากกระทรวงแรงงาน

1.3 ทำการตรวจสอบความถูกต้องและความสอดคล้องของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ราย นักวิชาการ 2 ราย ผู้ประกอบการ 3 ราย

1.4 ทำการทดสอบแบบสอบถามด้วย Pilot Test จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย

1.5 การเก็บข้อมูลโดยการส่งแบบสอบถามทาง google form ผ่านเครือข่ายออนไลน์ ได้แก่ Email, Facebook, Line และทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมโดยการเก็บแบบสอบถามแบบเผชิญหน้า (face to face)

1.6 การวิเคราะห์แบ่งประเภทแรงงานออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ แรงงานระดับอนุปริญญา - ปริญญาเอก แรงงานระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น-ปวส. และแรงงานระดับประถมศึกษา

1.7 ลักษณะของแบบสอบถามประกอบด้วยส่วนสำคัญ 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1: ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการ

ส่วนที่ 2: การสอบถามความคิดเห็นเรื่องความคาดหวังที่ต้องการและระดับความรู้ของแรงงานในปัจจุบัน มี 5 ด้าน ได้แก่ 1) ความรู้ด้านกฎหมายและกฎระเบียบในวิชาชีพ 2) ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ 3) ความรู้ด้านธุรกิจ 4) ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร และ 5) ความรู้เฉพาะในสาขาวิชาชีพ

ส่วนที่ 3: การสอบถามความคิดเห็นเรื่องความคาดหวังที่ต้องการและระดับทักษะของแรงงานในปัจจุบันมี 6 ด้าน ได้แก่ 1) ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ 2) ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ 3) ทักษะด้านคณิตศาสตร์และการคำนวณ 4) ทักษะในการสื่อสาร 5) ทักษะในการบริหารจัดการ 6) ทักษะความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ

ส่วนที่ 4: การสอบถามความคิดเห็นเรื่องความคาดหวังที่ต้องการและระดับคุณลักษณะของแรงงานในปัจจุบันมี 8 ด้าน ได้แก่ 1) ความซื่อสัตย์ สุจริต 2) ความอดทน 3) ความขยัน หมั่นเพียร 4) การตรงต่อเวลา 5) ความรับผิดชอบต่องานที่ 6) ความมีระเบียบวินัย 7) ความใฝ่เรียนรู้ และ 8) การมีจิตสาธารณะ

2. การสัมภาษณ์ผู้ประกอบการ

เมื่อได้ผลการศึกษาจากแบบสอบถามเรื่องความคิดเห็นด้านสมรรถนะของแรงงานมีความแตกต่างด้านใดมากที่สุดและจะปรับปรุงแก้ไขอย่างไร จึงทำการสัมภาษณ์ตัวแทนผู้ประกอบการในกิจการโลจิสติกส์รายใหญ่ในเขต EEC จำนวน 5 ราย โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งประกอบไปด้วย

ผู้ประกอบการรายที่ 1 Key Account Support Executive จากสถานประกอบการผู้ให้บริการขนส่งพัสดุทางอากาศ โลจิสติกส์ และบริการขนส่งพัสดุไปรษณีย์รายใหญ่ 1 ใน 4 ของโลก

ผู้ประกอบการรายที่ 2 ผู้จัดการฝ่ายคลังสินค้า และ โลจิสติกส์ จากสถานประกอบการที่เป็นผู้นำด้านผลิตภัณฑ์โลหะรายใหญ่รายหนึ่งของประเทศไทย

ผู้ประกอบการรายที่ 3 ผู้จัดการอาวุโสฝ่ายพลประจำเรือ จากสถานประกอบการประเภท ขนส่งทางทะเลระหว่างประเทศและกิจการด้านโลจิสติกส์ เป็นมีธุรกิจเดินเรือระดับโลกที่มีเส้นทางเดินเรือครอบคลุมทั่วโลก

ผู้ประกอบการรายที่ 4 พนักงานไปรษณีย์ระดับ 7 หัวหน้าคลังพัสดุสินค้าระหว่างประเทศฯ เข้าอาคารศูนย์ไปรษณีย์ด่วนพิเศษกรุงเทพฯ

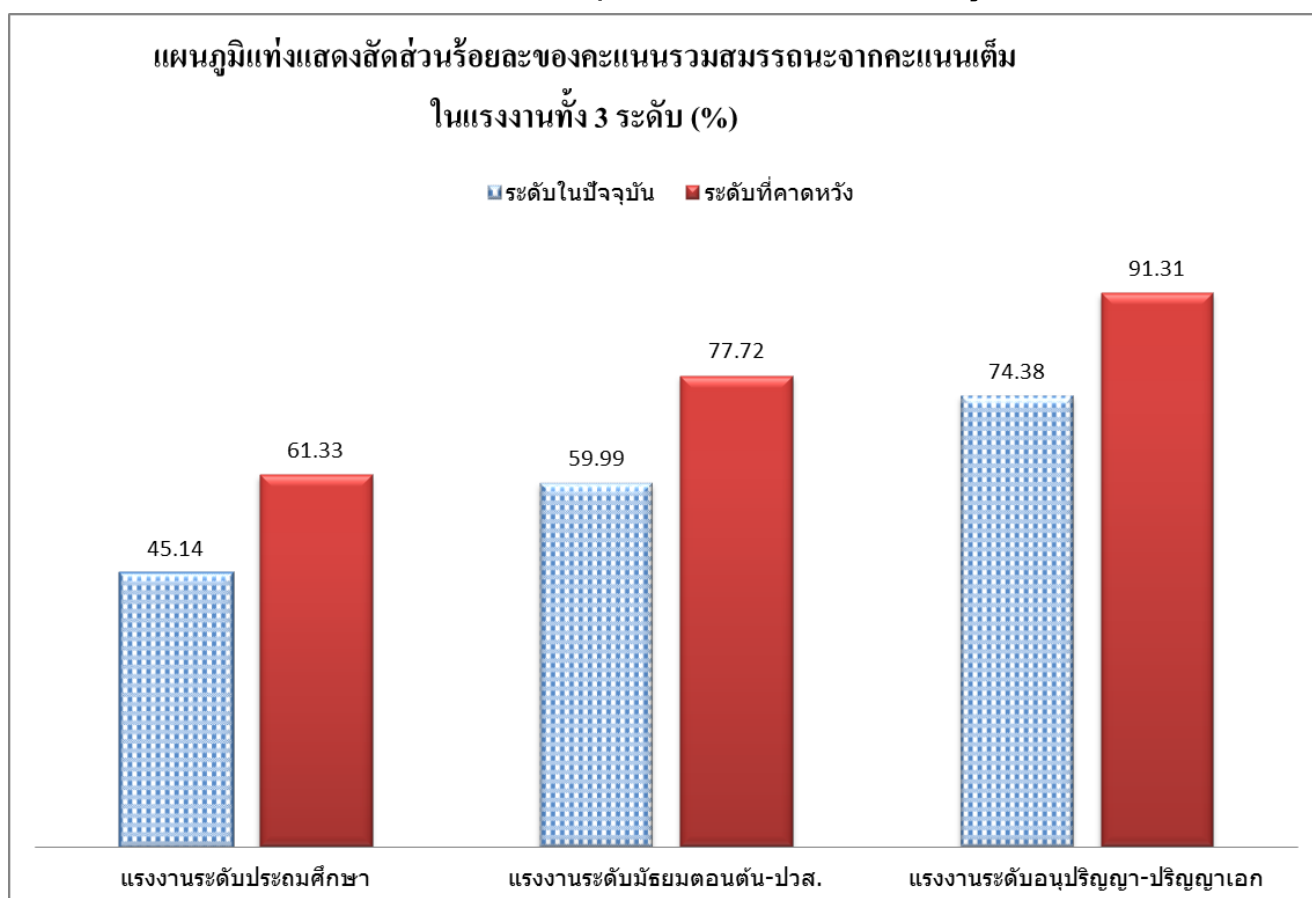
ผู้ประกอบการรายที่ 5 ผู้จัดการฝ่ายคุณภาพและความปลอดภัย จากสถานประกอบการประเภท สายการบินเช่าเหมาลำ ผู้ประกอบการเครื่องบินส่วนตัวชั้นนำของประเทศไทย ซึ่งเป็นผู้บุกเบิกบริการการจัดการอากาศยาน (Fixed-Base Operation/FBO) แห่งแรก และติดอันดับ 1 ใน 15 ผู้ให้บริการที่ดีที่สุดในโลก และดีที่สุดในเอเชียแปซิฟิก

การวิเคราะห์ผลการศึกษา

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การบรรยายทางสถิติ (Descriptive Statistics) โดยแสดงผลด้วยค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแสดงผลในรูปแบบสัดส่วนร้อยละของคะแนนในภาพรวมของสมรรถนะแรงงานในปัจจุบันและระดับความคาดหวังของผู้ประกอบการ

ผลการศึกษา

1. เปรียบเทียบสมรรถนะแรงงานในปัจจุบันและระดับความคาดหวังของผู้ประกอบการ

ที่มา: ผลการสำรวจแบบสอบถาม

จากการศึกษา พบว่าคะแนนสมรรถนะในภาพรวมของแรงงานทั้ง 3 พบว่าระดับในสมรรถนะปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการในทุกๆ ด้าน เนื่องจากธรรมชาติของผู้ประกอบการหรือนายจ้างที่ต้องการพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันขององค์กรให้สูงขึ้นไปเรื่อยๆ ดังนั้นความคาดหวังของผู้ประกอบการจึงสูงกว่าระดับสมรรถนะของแรงงานในปัจจุบันเสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการศึกษาของ อังสุธร เกื่อนนาคี ที่ได้ทำการศึกษาความต้องการแรงงานในเชิงคุณภาพของสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี พบว่า แรงงานงานในระดับ แรงงานฝีมือ แรงงานกึ่งฝีมือ และแรงงานไร้ฝีมือมีระดับสมรรถนะที่แท้จริงในปัจจุบันต่ำกว่าระดับที่ผู้ประกอบการคาดหวังในทุก ๆ ด้าน

2. ช่องว่างของสมรรถนะสูงสุด 5 อันดับแรก

2.1 ช่องว่างของสมรรถนะสูงสุด 5 อันดับแรกในระดับอนุปริญญา-ปริญญาเอก

ตารางที่ 1 แสดงช่องว่างสมรรถนะของแรงงานสูงสุด 5 อันดับแรก (คะแนน 1-5)			
แรงงานระดับอนุปริญญา-ปริญญาเอก			
สมรรถนะ	ระดับสมรรถนะในปัจจุบัน	ระดับสมรรถนะที่คาดหวัง	ค่าความต่างระหว่างสมรรถนะแรงงานกับสิ่งที่คาดหวัง
ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	3.42	4.41	0.99
ความรู้เฉพาะในสาขาวิชาชีพ	3.62	4.59	0.97
ความรู้ด้านกฎหมายและกฎระเบียบในวิชาชีพ	3.35	4.29	0.94
ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ	3.66	4.58	0.92
ความรู้ด้านธุรกิจ	3.40	4.32	0.92
ที่มา: ผลการสำรวจแบบสอบถาม			

จากตารางที่ 1 แสดงช่องว่างสมรรถนะในระดับอนุปริญญา-ปริญญาเอก สมรรถนะที่ปรากฏในตารางมีช่องว่างสูงสุด 5 อันดับแรก เนื่องจากมีช่องว่างสูงเกินกว่า 0.92 ขึ้นไป

ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพื่อหาสาเหตุว่าเป็นเพราะเหตุใด ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการพบว่า สมรรถนะของแรงงานในอนุปริญญา-ปริญญาเอกที่มีช่องว่างสูงเหล่านี้ล้วนเป็นสมรรถนะหลักที่จำเป็นในปฏิบัติงาน โดยเฉพาะความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่และความรู้

เฉพาะในสาขาวิชาชีพ เนื่องจากเป็นสมรรถนะที่เสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันและสร้างองค์ความรู้ใหม่ๆ ให้กับองค์กรได้ ผู้ประกอบการจึงให้ความคาดหวังมาก ดังนั้นแรงงานจึงจำเป็นต้องพัฒนาสมรรถนะเหล่านี้อยู่เสมอ

2.2 ช่องว่างของสมรรถนะสูงสุด 5 อันดับแรกในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปวส.

ตารางที่ 2 แสดงช่องว่างสมรรถนะของแรงงานสูงสุด 5 อันดับแรก (คะแนน 1-5)			
แรงงานระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น-ปวส.			
สมรรถนะ	ระดับสมรรถนะในปัจจุบัน	ระดับสมรรถนะที่คาดหวัง	ค่าความต่างระหว่างสมรรถนะแรงงานกับสิ่งที่คาดหวัง
ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ	2.52	3.56	1.04
ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	2.38	3.37	0.99
ความรู้ด้านธุรกิจ	2.35	3.31	0.97
ความใฝ่เรียนรู้	3.34	4.27	0.93
ความรู้ด้านกฎหมายและกฎระเบียบในวิชาชีพ	2.41	3.33	0.92
ที่มา: ผลการสำรวจแบบสอบถาม			

จากตารางที่ 2 แสดงช่องว่างสมรรถนะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปวส. สมรรถนะที่ปรากฏในตารางมีช่องว่างสูงสุด 5 อันดับแรก เนื่องจากมีช่องว่างสูงเกินกว่า 0.92 ขึ้นไป

ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพื่อหาสาเหตุว่าเป็นเพราะเหตุใด ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการพบว่า สมรรถนะเหล่านี้สำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะในด้านทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศที่สำคัญมากในการติดต่อสื่อสาร และความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ก็เป็นสิ่งที่ควรหมั่นเรียนรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ เพราะในปัจจุบันเทคโนโลยีเครื่องจักรและระบบอัตโนมัติต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการดำเนินงานขององค์กรมาก ดังนั้น ผู้ประกอบการจึงให้ความคาดหวังกับสมรรถนะเหล่านี้ค่อนข้างสูงเมื่อเปรียบกับสมรรถนะของแรงงานในปัจจุบัน

2.3 ช่องว่างของสมรรถนะสูงสุด 5 อันดับแรกในระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 3 แสดงช่องว่างสมรรถนะของแรงงานสูงสุด 5 อันดับแรก (คะแนน 1-5)			
แรงงานระดับประถมศึกษา			
สมรรถนะ	ระดับสมรรถนะในปัจจุบัน	ระดับสมรรถนะที่คาดหวัง	ค่าความต่างระหว่างสมรรถนะแรงงานกับสิ่งที่คาดหวัง
ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	1.5	2.36	0.87
ความมีระเบียบวินัย	2.94	3.8	0.86
ความใฝ่เรียนรู้	2.75	3.61	0.86
ทักษะด้านคณิตศาสตร์และการคำนวณ	1.71	2.55	0.85
ความรู้ด้านกฎหมายและกฎระเบียบในวิชาชีพ	1.49	2.34	0.85
ที่มา: ผลการสำรวจแบบสอบถาม			

จากตารางที่ 3 แสดงช่องว่างสมรรถนะในระดับประถมศึกษา สมรรถนะที่ปรากฏในตารางมีช่องว่างสูงสุด 5 อันดับแรก เนื่องจากมีช่องว่างสูงเกินกว่า 0.85 ขึ้นไป

ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพื่อหาสาเหตุว่าเป็นเพราะเหตุใด ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า สมรรถนะเหล่านี้เป็นสิ่งที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกองค์กรในยุคปัจจุบัน และในด้านความมีระเบียบวินัยและความใฝ่เรียนรู้ก็เป็นสมรรถนะพื้นฐานในการทำงานให้สำเร็จลงได้ด้วยดี

3. สมรรถนะที่ผู้ประกอบการให้ความคาดหวังกับแรงงานด้านโลจิสติกส์

3.1 สมรรถนะที่ผู้ประกอบการให้ความคาดหวังในระดับอนุปริญญา – ปริญญาเอก

ตารางที่ 4 ตารางจัด 5 อันดับคะแนนความคาดหวังสมรรถนะแรงงานในระดับอนุปริญญา-ปริญญาเอก (คะแนน 1-5)					
ความรู้	ระดับคะแนนที่คาดหวัง	ทักษะ	ระดับคะแนนที่คาดหวัง	คุณลักษณะ	ระดับคะแนนที่คาดหวัง
ความรู้เฉพาะในสาขาวิชาชีพ	4.59	ทักษะความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ	4.63	ความซื่อสัตย์ สุจริต	4.72
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร	4.47	ทักษะในการสื่อสาร	4.62	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	4.71
ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	4.41	ทักษะในการบริหารจัดการ	4.60	ความมีระเบียบวินัย	4.69
ความรู้ด้านธุรกิจ	4.32	ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์	4.59	ความใฝ่เรียนรู้	4.69
ความรู้ด้านกฎหมายและกฎระเบียบในวิชาชีพ	4.29	ทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ	4.58	การตรงต่อเวลา	4.65

ที่มา: ผลการสำรวจแบบสอบถาม

จากการตารางที่ 4 แสดงสมรรถนะที่ผู้ประกอบการให้ความคาดหวังในระดับอนุปริญญา – ปริญญาเอกสูงสุด 5 อันดับแรก ผู้ประกอบการคาดหวังสมรรถนะด้านคุณลักษณะมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ซึ่งมีคะแนนสูงเกิน 4.5 คะแนนขึ้นไป โดยเฉพาะด้าน ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่และความมีวินัย ในส่วนของด้านความรู้และทักษะ ผู้ประกอบการให้ความหวังในด้านความรู้และทักษะเฉพาะในสาขาวิชาชีพมากที่สุด โดยมีคะแนน 4.59 และ 4.63 ตามลำดับ

ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพื่อหาสาเหตุว่าเป็นเพราะเหตุใด ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า แรงงานที่ดีโดยพื้นฐานต้องเป็นคนดี มีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ ซึ่งสำคัญมากกับแรงงานในทุกระดับ การฝึกให้คนเป็นคนที่ดีนั้นมักทำได้ยาก สำหรับแรงงานในระดับอนุปริญญา-ปริญญาเอก ความใฝ่เรียนรู้และความมีระเบียบวินัยเป็นคุณสมบัติที่สำคัญ เพราะแรงงานกลุ่มนี้มักมีตำแหน่งเป็นผู้นำ ต้องหมั่นเพิ่มพูนความรู้เสมอเพื่อพัฒนาสายงานตัวเอง และผู้นำควรมีวินัยที่ดีเพราะต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ในด้านความรู้และทักษะ แรงงานระดับอนุปริญญา - ปริญญาเอก ควรจะมีความรู้และสมรรถนะในทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับโลจิสติกส์ในระดับจนถึงระดับเชี่ยวชาญ เพราะแรงงานกลุ่มนี้ถือเป็นแกนหลักในสายงาน หากขาดความรู้และทักษะดังกล่าวอาจส่งผลให้เกิดความเสียหายต่อองค์กรและตัวพนักงานเอง รวมถึงธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทาน ทั้งนี้แรงงานระดับอนุปริญญา - ปริญญาเอก ควรมีความรู้ในการจัดทำแผนและนโยบายของระบบโลจิสติกส์ขององค์กร โดยเฉพาะการ

วางแผนระดับการให้บริการ (Service Level) การพยากรณ์ (Forecast) และหลักการวางแผนการขายและการดำเนินงานทางธุรกิจ เช่น S&OP เป็นต้น

3.2 สมรรถนะที่ผู้ประกอบการให้ความคาดหวังในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น-ปวส.

ตารางที่ 5 ตารางจัด 5 อันดับคะแนนความคาดหวังสมรรถนะแรงงานในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น - ปวส. (คะแนน 1-5)					
ความรู้	ระดับคะแนนที่คาดหวัง	ทักษะ	ระดับคะแนนที่คาดหวัง	คุณลักษณะ	ระดับคะแนนที่คาดหวัง
ความรู้เฉพาะในสาขาวิชาชีพ	3.67	ทักษะความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ	3.85	การตรงต่อเวลา	4.37
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร	3.55	ทักษะในการสื่อสาร	3.79	ความรับผิดชอบต่อน้ำที่	4.37
ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	3.37	ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์	3.73	ความมีระเบียบวินัย	4.35
ความรู้ด้านกฎหมายและกฎระเบียบในวิชาชีพ	3.33	ทักษะในการบริหารจัดการ	3.62	ความซื่อสัตย์ สุจริต	4.31
ความรู้ด้านธุรกิจ	3.31	ทักษะด้านคณิตศาสตร์และการคำนวณ	3.59	การมีจิตสาธารณะ	4.29

ที่มา: ผลการสำรวจแบบสอบถาม

จากตารางที่ 5 แสดงสมรรถนะที่ผู้ประกอบการให้ความคาดหวังในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น – ปวส. ผู้ประกอบการคาดหวังสมรรถนะด้านคุณลักษณะมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น ซึ่งมีคะแนนสูงเกิน 4 คะแนนขึ้นไป โดยเฉพาะด้าน การตรงต่อเวลา ความรับผิดชอบต่อน้ำที่ และความมีระเบียบวินัย ในส่วนของด้านความรู้และทักษะ ผู้ประกอบการให้ความหวังด้านความรู้และทักษะเฉพาะในสาขาวิชาชีพมากที่สุด โดยมีคะแนน 3.67 และ 3.85 ตามลำดับ

ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพื่อหาสาเหตุ ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า คุณลักษณะที่ดีเป็นสิ่งที่ไม่อาจจะเลยได้ โดยเฉพาะในด้าน การตรงต่อเวลา และความมีระเบียบวินัย เพราะแรงงานกลุ่มนี้มักปฏิบัติงานเป็นช่วงเวลา มีตารางเวลากำหนด ซึ่งมักเป็นงานที่ต้องอาศัยความต่อเนื่อง และทำงานใกล้ชิดกับเครื่องจักร โดยเฉพาะงานที่เป็นแบบสายพานหรือมีขั้นตอน ผู้ปฏิบัติงานต้องตรงต่อเวลา และมีระเบียบวินัยจึงจะสามารถทำงานสำเร็จลุล่วงด้วยดีและมีความปลอดภัย ในด้านความรู้และทักษะ เนื่องจากแรงงานระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น – ปวส. เป็นระดับที่ทำงานโดยใช้แรงเป็นส่วนใหญ่ ฉะนั้นควรมีความรู้และสมรรถนะโลจิสติกส์ในขั้นพื้นฐาน แต่ครอบคลุมในทุกด้าน เช่น การจัดการคลังสินค้า การขนส่ง การจัดซื้อ เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงลักษณะการทำงานให้เป็นระบบได้ นอกจากนี้ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น – ปวส. ยังเป็นระดับที่ควรจะมีพื้นฐานทางความรู้ที่ดี เพื่อต่อยอดไปในระดับอนุปริญญา – ปริญญาเอก ต่อไป

3.3 สมรรถนะที่ผู้ประกอบการให้ความคาดหวังในระดับประถมศึกษา

ตารางที่ 6 ตารางจัด 5 อันดับคะแนนความคาดหวังสมรรถนะแรงงานในระดับประถมศึกษา (คะแนน 1-5)					
ความรู้	ระดับคะแนนที่คาดหวัง	ทักษะ	ระดับคะแนนที่คาดหวัง	คุณลักษณะ	ระดับคะแนนที่คาดหวัง
ความรู้เฉพาะในสาขาวิชาชีพ	2.58	ทักษะในการสื่อสาร	2.84	ความซื่อสัตย์ สุจริต	3.92
ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กร	2.54	ทักษะความสามารถเฉพาะในวิชาชีพ	2.77	ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่	3.87
ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่	2.36	ทักษะในการบริหารจัดการ	2.61	การตรงต่อเวลา	3.85
ความรู้ด้านกฎหมายและกฎระเบียบในวิชาชีพ	2.34	ทักษะการใช้คอมพิวเตอร์	2.57	ความอดทน	3.80
ความรู้ด้านธุรกิจ	2.22	ทักษะด้านคณิตศาสตร์และการคำนวณ	2.55	ความมีระเบียบวินัย	3.80

ที่มา: ผลการสำรวจแบบสอบถาม

จากตารางที่ 6 แสดงสมรรถนะที่ผู้ประกอบการให้ความคาดหวังในระดับประถมศึกษา ผู้ประกอบการคาดหวังสมรรถนะด้านคุณลักษณะมากที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับด้านอื่น เนื่องจากมีคะแนนสูงเกิน 3.5 คะแนนขึ้นไป โดยเฉพาะด้าน ความซื่อสัตย์สุจริต ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และการตรงต่อเวลา ในส่วนของด้านความรู้และทักษะ ผู้ประกอบการให้ความหวังในด้านความรู้เฉพาะในสาขาวิชาชีพ และทักษะในการสื่อสารมากที่สุด โดยมีคะแนน 2.58 และ 2.84 ตามลำดับ

ผู้วิจัยจึงได้ทำการสัมภาษณ์ผู้ประกอบการเพื่อหาสาเหตุ ผลจากการสัมภาษณ์พบว่า คุณลักษณะเป็นสิ่งที่สำคัญมาก โดยเฉพาะ ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ และความซื่อสัตย์สุจริต เป็นคุณลักษณะสำคัญที่ทำให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้ อีกทั้งยังเป็นคุณลักษณะสำคัญในการขับเคลื่อนองค์กรให้มิตผลผลิตที่ดีออกมาได้ คุณลักษณะดังกล่าวยังเป็นคุณลักษณะพื้นฐานที่ก่อให้เกิดคุณลักษณะที่ดีประเภทอื่น เช่นความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ก็มีผลทำให้เกิดระเบียบวินัย นอกจากนี้ลักษณะงานของแรงงานกลุ่มประถมศึกษาที่มีความคล้ายกับแรงงานระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น - ปวส. คือ ปฏิบัติงานเป็นช่วงเวลา มีตารางเวลากำหนด มักเป็นงานที่ต้องอาศัยความต่อเนื่อง ดังนั้นการตรงต่อเวลาจึงสำคัญมาก ทั้งนี้แรงงานระดับประถมศึกษาเป็นแรงงานงานระดับปฏิบัติการที่ต้องทำงานหนักและมีสภาพแวดล้อมการทำงานที่ไม่ดี ดังนั้นความอดทนจึงเป็นคุณลักษณะที่สำคัญกับแรงงานกลุ่มนี้ ในด้านความรู้และทักษะ ถึงแม้ว่าแรงงานระดับประถมศึกษาไม่ใช้ความรู้ด้านโลจิสติกส์มากเท่ากับแรงงานกลุ่มอื่น แต่ควรมีความรู้ด้านโลจิสติกส์ที่เกี่ยวข้องกับงานของตนเองบ้าง เพื่อให้การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น ความรู้ด้านระบบการขนส่งหรือระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับงานของตน และเพื่อเป็นรากฐานในการเรียนรู้ต่อไปให้ครบทุกด้านในอนาคต

4. แนวทางพัฒนาสมรรถนะทั้ง 3 ด้านของแรงงานทั้ง 3 ระดับ

การพัฒนาสมรรถนะแรงงานนั้น คุณลักษณะที่ดีเป็นสิ่งที่ควรให้ความสำคัญสำหรับแรงงานทุกระดับ โดยเฉพาะด้านคุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความรับผิดชอบในหน้าที่ รู้จักรักษากฎระเบียบและเวลา ต้องปลูกฝังตั้งแต่เด็ก โดยนำเข้าเป็นส่วนสำคัญในหลักสูตรการศึกษาในทุกระดับชั้น สมรรถนะในด้านความรู้และทักษะเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ในแรงงานทุกระดับเช่นกัน การพัฒนาสมรรถนะเหล่านี้ต้องเน้นการถ่ายทอดความรู้ควบคู่กับการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนแตกฉานในสาขาวิชาที่เรียน สามารถนำไปใช้ได้จริง และต้องปลูกฝังนักเรียนให้รู้จักการคิดวิเคราะห์อย่างเป็นเหตุเป็นผล

การอภิปรายผล

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 S-curve ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ให้ความสำคัญหวังสมรรถนะด้านคุณลักษณะของแรงงานด้านโลจิสติกส์มากเมื่อเปรียบเทียบกับสมรรถนะด้านอื่นๆ โดยเฉพาะด้าน ความซื่อสัตย์ สุจริต ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ความมีวินัยและการตรงต่อเวลา นอกจากนี้จากการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระดับสมรรถนะของแรงงานในปัจจุบันกับความคาดหวังของผู้ประกอบพบว่า ระดับสมรรถนะทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของแรงงานทั้ง 3 ระดับในปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการในทุกๆ ด้าน ผลการศึกษาดังกล่าวมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI) (2559) ที่สำรวจระดับความสามารถด้านต่างๆ ของแรงงาน ในปี พ.ศ. 2558 พบว่า ในทุกกลุ่มแรงงานยังมีช่วงห่างระหว่างระดับความสามารถด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะ ที่มีอยู่กับความคาดหวังของสถานประกอบการ ในส่วนด้านคุณลักษณะของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ เป็นด้านที่นายจ้างมีความต้องการหรือความคาดหวังที่ค่อนข้างสูงจากลูกจ้าง เมื่อเทียบกับด้านความรู้และทักษะ ซึ่งคุณลักษณะแต่ละด้านนี้นายจ้างมีความคาดหวังเกือบเต็ม 5 คะแนน นอกจากนี้ผลการศึกษายังสอดคล้องกับ อังสุธร เกื่อนนาดี. (2559). ที่ได้ทำการศึกษาความต้องการแรงงานในเชิงคุณภาพของสถานประกอบการภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดชลบุรี โดยพิจารณาจากสมรรถนะที่แท้จริงของแรงงานเปรียบเทียบกับสมรรถนะที่ผู้ประกอบการคาดหวังหรือเรียกว่าช่องว่างของสมรรถนะ (Competency Gap) ซึ่งได้วิเคราะห์สมรรถนะหลักในการทำงาน (Core Competency) โดยวิเคราะห์จำแนกตามระดับทักษะฝีมือแรงงาน ผลการศึกษาพบว่า แรงงานงานในระดับ แรงงานฝีมือ แรงงานกึ่งฝีมือ และแรงงานไร้ฝีมือมีระดับสมรรถนะที่แท้จริงในปัจจุบันต่ำกว่าระดับที่ผู้ประกอบการคาดหวังในทุกๆ ด้าน

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย 10 S-curve ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ให้ความสำคัญหวังสมรรถนะด้านคุณลักษณะของแรงงานด้านโลจิสติกส์มากเมื่อเปรียบเทียบกับสมรรถนะด้านอื่นๆ เพราะแรงงานที่ดีมีประสิทธิภาพต้องมีคุณลักษณะที่ดี คุณลักษณะที่ดีเป็นปัจจัยพื้นฐานในการทำงานและการดำเนินชีวิตที่น่าพาดังกรให้เจริญก้าวหน้า หากแรงงานขาดคุณลักษณะที่ดีแล้วความรู้หรือทักษะที่มีย่อมไร้ความหมายและอาจเกิดความเสียหายได้หากนำสมรรถนะทั้งสองด้านนี้ไปใช้

ในทางที่ผิด นอกจากนี้ระดับสมรรถนะทั้งในด้านความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะของแรงงานทั้ง 3 ระดับในปัจจุบันอยู่ในระดับต่ำกว่าความคาดหวังของผู้ประกอบการในทุกๆ ด้าน เนื่องจากธรรมชาติของผู้ประกอบการหรือนายจ้างที่ต้องการพัฒนาการทำงานให้ดีขึ้นตลอดเวลา เพื่อเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันขององค์กรให้สูงขึ้นไปเรื่อยๆ ดังนั้นความคาดหวังของผู้ประกอบการจึงสูงกว่าระดับสมรรถนะของแรงงานในปัจจุบันเสมอ

การพัฒนาคุณลักษณะควรต้องพัฒนาตั้งแต่เยาว์วัย สมรรถนะด้านคุณลักษณะควรเป็นส่วนสำคัญในหลักสูตรการศึกษา การผลิตแรงงานที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานนั้น สถาบันการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรร่วมมือกันจัดทำหลักสูตรที่ให้ทั้งความรู้และการฝึกปฏิบัติจริงควบคู่กันไป เพื่อนักศึกษาได้เรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและมีประสบการณ์ทำงาน สามารถปฏิบัติงานได้จริงหลังจบการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- เกื้อ วงศ์บุญสิน และคณะ. (2546). *โครงการทักษะแรงงานไทยในอนาคตที่พึงประสงค์. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์*. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 50-56. สืบค้นจาก <http://www.knowledgefarm.in.th/desirable-skills/>
- คณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก. (2562). *อุตสาหกรรมการบินและ โลจิสติกส์*. สืบค้นจาก <https://www.eeco.or.th/>
- ชัยญลักษณ์ วีระสมบัติ. (2561). การสังเคราะห์งานวิจัยเกี่ยวกับปริมาณและคุณภาพแรงงานไทยในอุตสาหกรรมผลิตไทย. *วารสารสังคมสงเคราะห์ศาสตร์*, 26(2), 8-22.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน. (2548). *คู่มือสมรรถนะข้าราชการพลเรือนไทย 2548*. กรุงเทพฯ: สำนักงาน ก.พ. สืบค้นจาก [http://tor2549.snru.ac.th/UserFiles/File/Admin07/2.4%20Binder\(12-08-52\).pdf](http://tor2549.snru.ac.th/UserFiles/File/Admin07/2.4%20Binder(12-08-52).pdf)
- สำนักวิชาการ สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร (2561). *ความต้องการแรงงานไทยในเขตพิเศษพัฒนาภาคตะวันออก (พ.ศ. 2561-2570)*. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. สืบค้นจาก https://library2.parliament.go.th/ejournal/content_af/2561/aug2561-1.pdf
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาและมูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (TDRI). (2559). *รายงานฉบับสมบูรณ์ โครงการศึกษาเพื่อทบทวนความต้องการกำลังคนเพื่อใช้วางแผนการผลิตและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ*. กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สืบค้นจาก <http://www.thaiedresearch.org/index.php/home/paperview/3>
- อังศุธร เกื่อนนาดี. (2559). การวิเคราะห์ความต้องการแรงงานในเชิงคุณภาพของสถานประกอบการอุตสาหกรรม ในจังหวัดชลบุรีเมื่อมีการเปิดเสรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน. *วารสารเศรษฐศาสตร์และกลยุทธ์การจัดการ*, 3(2), 34-49.